

ORYANTİRİNG SPORU YAPAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SPORDA GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Kaan AKMAN*, Hasan Ceyhun CAN†

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Oryantiring Federasyonu'na bağlı olarak Oryantiring yapan lise öğrencilerinin sporda güdülenme düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Betimsel türde tarama modeli kullanılan araştırmanın hedef kitlesini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye Oryantiring Federasyonu bünyesindeki yarışmalara katılan lise öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde toplam 182 öğrenci çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın verileri; araştırmacı tarafından geliştirilen Demografik Bilgi Formu, Pelletier, Fortier, Vallerand, Tuson, Briere ve Blais (1995) tarafından geliştirilen ve Kazak, Z. (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan "Sporda Güdülenme Ölçeği" ile toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 20 paket programında çözümlenmiştir. Verilerin analizinde demografik özelliklerin belirlenmesinde frekans dağılımı, iki bağımsız değişken ile sporda güdülenme düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemek için T testi ve ikiden fazla değişken ile sporda güdülenme düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemek için ise Anova Varyans analizi testleri kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki fark P; 0,05 anlamlılık düzeyi esas alınarak yorumlanmıştır. Bu araştırmada, sporda güdülenme düzeyleri incelenen oryantiring sporu yapan lise öğrencilerinin, oryantiring sporunu kaç yıldır ve haftada kaç saat yaptığı ile güdülenme düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu, cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyleri ile güdülenme düzeyleri arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Oryantiring, Güdülenme, Lise Öğrencileri

INVESTIGATION OF ORIENTEER HIGH-SCHOOLERS' MOTIVATION LEVELS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

ABSTRACT

The purpose of this study is the investigation of orienteer high-schoolers' motivation levels in terms of different variables. Orienteer high-schoolers' whom attended the 2016-2017 competitions of Turkish Orienteering Federation, are the target group of this study which is done by using descriptive research methodology. The sample group is 182 students which were examined in terms of different variables. Research data consists of; Demographic Information Form (found by the researcher) and "The Sport Motivation Scale" (developed by Fortier, Vallerand, Tuson, Briere and Blais (1995) and translated into Turkish by Kazak Z (2004). The data collected during the research are resolved by SPSS 20. At first, in the analysis of the data, frequency distribution in determining the demographics, T test was used to examine the relationship between two independent variables and motivation levels in sport and Anova variance analysis tests were used to examine the relationship between two variables and motivation levels in sport. The difference between the variables was interpreted on the basis of P;0.05 significance level. In conclusion, this study shows that there is a meaningful difference between the motivation levels of orienteer high-schoolers in the aspects of; how long they have been doing orienteering and weekly hours they perform orienteering. On the other hand, that there is not a meaningful difference between the motivation levels of orienteer high-schoolers in the aspects of; gender, age and grade level.

Key Words: Orienteering, Motivation, High-schoolers

*Bu çalışma Kaan AKMAN'ın Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu "Oryantiring Sporunu Yapan Lise Öğrencilerinin Sporda Güdülenme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

* Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, ANKARA. kaanakman@hotmail.com

† Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, ANKARA. cyhncn@gmail.com

GİRİŞ

Güdü yani motiv sözcüğü Latince'deki "harekete geçirme" anlamına gelen "movare"den gelmektedir. Güdü'yü "davranışı ulaşılmak istenen amaca doğru harekete geçiren, yönlendiren bir durum" olarak tanımlayabiliriz. Güdülenme veya motivasyon, herhangi bir motivin etkisi ile ve yaşanmakta olan koşullara bağımlı olarak bir davranışa sebep olan ya da yol açan ve bu durumu sürdüren süreç olarak ifade edilebilir. Bundan ayrı olarak diğer psikolojik süreçler gibi motivasyon da göz ile görülemeyen varsayımlara dayanan bir olgudur (Özerkan, 2004).

Kişinin içinde hayatını sürdürdüğü biyolojik ve sosyal toplulukta varlığını sürdürmeye dönük hareketlerinin sebeplerine motif bütünü, bu olguya ise "motivasyon" denir (Sevim, 2002). Güdülerimiz genel olarak incelendiğinde iki ana kategoriye ayrılmaktadırlar: Dışsal güdülenme ve içsel güdülenme. Dışsal güdülenme bireye dışarıdan gelmekte olan etkileri içerir. Dışsal güdülenme, diğer bireyler tarafından gelmekte olan pozitif veya negatif etkilerde bulunabilen, hareketin tekrarlanma olasılığını arttırıp azaltabilen, maddi ya da manevi olarak değerler barındırabilen, güçlendirme veya pekiştirmelerin tümüdür. Dışsal ödüller (madalya, kupa, para vb.) maddi araçlar olduğu gibi, maddi olmayan (saygınlık kazanma, takdir görme, övülme vb.) kaynaklar tarafından da gelebilmektedir (Türkmen, 2005). İçsel güdülenme ise, kişinin kendisinin içinde barınan isteklerine yönelik oluşturduğu tepkilerdir. Merak duyma, bilme, yeterli olma ihtiyacı, gelişim gösterme arzusu içsel dürtülere örnek olarak sunulabilir (Selçuk, 1996).

Güdülenme kavramı kişinin performansının en önemli parçalarından birisidir. Güdülenme olmadan yarışma için hiçbir zaman psikolojik olarak hazırlanmak mümkün olmaz (Demir, 2015). Güdülenme veya motivasyon, takımın ve kişilerin isteklerini doyumu ile sonuçlanacak bir çalışma ortamı oluşturarak kişinin harekete geçmesi için etkilenmesi, ilgi duyması ve isteklendirilmesi sürecidir. Güdülenme hareketi başlatan ya da geliştiren, devam etmekte olan bir faaliyeti belirli bir tarafa doğru kanalize eden bir süreç olarak tanımlanabilir (Can, 2001).

Spor, biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve toplumsal bir boyuta sahip olan kendine özgür bir içeriğe sahip kavramdır. Motivasyon kavramı ise, tüm spor aktiviteleri içinde yer alan tüm bireylerin istek ve ihtiyaçlarını yansıtan etmendir (Koç, 1994). Güdülenme gücü ve kazanılan başarı arasındaki ilişki bilhassa sporda çok önem arz etmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Oryantiring Federasyonu Bünyesinde Oryantiring yapan lise öğrencilerinin sporda güdülenme düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir.

MATERYAL VE METOT

Bu kısımda çalışmaya ait olan, model, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin nasıl toplandığı ve toplanmış olan verilerin istatistiksel analizleri ile ilgili açıklamalar bulunmaktadır

Araştırmanın Modeli

Yapılan olan bu araştırma, ilişkisel tarama modeli açısından betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da şu anda var olmuş olan bir durumu olduğu biçimle betimlemeyi amaçlayan araştırma modelidir. Bu modellerde ana amaç, var olan durumu olduğu halde betimleyebilmek olarak tanımlanabilir. İlişkisel tarama modeli iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeye amaçlanmış olan araştırma modeline verilen isimdir (Karasar, 2005).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini 2016/2017 sezonu içerisinde Türkiye Oryantiring Federasyonu bünyesinde lisanslı olarak oryantiring yapan ilgili yaş kategorilerindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma grubu, 83'ü kız 99'u erkek olmak üzere toplamda 182 öğrenciden meydana gelmektedir. Ankete katılım sağlayacak öğrenciler Lise düzeyinde 1. 2. 3. ve 4. Sınıflara kayıtlı olan gönüllü öğrenciler tarafından sağlanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilere ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

		Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	83	45,6	45,6
	Erkek	99	54,4	100,0
	Toplam	182	100,0	
Yaşınız?	15 ve altı yaş	59	32,4	32,4
	16-17 yaş arası	100	54,9	87,4
	18 yaş ve üzeri	23	12,6	100,0
Sınıfınız?	1.Sınıf	78	42,9	42,9
	2.Sınıf	56	30,8	73,6
	3.Sınıf	28	15,4	89,0
	4.Sınıf	20	11,0	100,0
Kaç Yıldır Oryantiring Yapıyorsunuz?	0-1 Yıl Arası	86	47,3	47,3
	2-4 Yıl Arası	61	33,5	80,8
	5 Yıl ve Üzeri	35	19,2	100,0
Haftada Kaç Saat Oryantiring Yapıyorsunuz?	2 Saat ve Altı	84	46,2	46,2
	3-5 Saat Arası	71	39,0	85,2
	6 Saat ve Üzeri	27	14,8	100,0

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplamı aracı olarak araştırmaya konu olan değişkenleri ölçmeye dönük hazırlanmış anket formları kullanılmıştır ve anketlerin uygulanacağı yarışmada ilgili federasyon iletişime geçilerek gerekli olan izinler alındıktan sonra 25-26 Mart 2017 tarihlerinde Kocaeli Kartepe’de düzenlenen Türkiye Oryantiring Şampiyonası 3. Kademe yarışmasına katılarak öğrencilere anketin açıklaması yapıldıktan sonra soruları cevaplamaları istenmiştir. Anket formları “Kişisel Bilgi Formu” ve “Sporda GÜdülenme Ölçeği” olmak üzere iki bölümde toplam 35 soru ile oluşturulmuştur. I. Bölümde katılımcılar ile ilgili demografik bilgiler yer almaktadır. II. Bölümde ise Pelletier, Fortier, Vallerand, Tuson, Briere ve Blais (1995) tarafından geliştirilen ve Kazak, Z. (2004) tarafından Türkçe’ye uyarlanarak geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmış olan Cronbach alfa değerleri içsel güdülenme’de .73, dışsal güdülenme’de .74 ve güdülenmeme’de .70 olarak tespit edilen, Sporda GÜdülenme Ölçeği kullanılmıştır. I. Bölümde kapalı uçlu 7 adet soruya yer verilerek nominal sayılan ölçümler elde edilecek biçimde hazırlanmıştır. Sporda GÜdülenme Ölçeğinin yer aldığı II. kısımda sorulan 7’li likert tipi ölçek şeklindedir. Ölçekte 6 adet alt boyut bulunmaktadır bunlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır; Bilmek ve başarmak, Uyarıcı yaşama, Dışsal düzenleme, İçerik atımı, Özdeşim, GÜdülenmeme. Bu alt ölçek puanları içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenmeme puanlarının hesaplanmasında kullanılır. Her alt ölçek için bireyin puanı, ilgili alt ölçekten alınan toplam puanın, ilgili alt ölçekteki madde sayısına bölünmesi ile bulunur.

Uygulanan anket formları bilgisayar ortamına aktarılarak elde edilmiş olan veriler istatistiksel analiz ile değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analiz edilirken, frekans dağılımı, T testi ve Anova Waryans analizi testlerinden faydalanılmıştır. Sonuçlar P; 0,05 anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu kısımda, yapılan araştırmada elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar yer almaktadır.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyetleri ile Sporda Güdülenme Alt leklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Sporda Güdülenme Alt Boyutları	Cinsiyet	N	X	Ss	t	P	Fark
İçsel Güdülenme	Kız	83	63,0120	12,08556	,153	,879	----
	Erkek	99	62,7475	11,20891	,152		
Dışsal Güdülenme	Kız	83	56,4578	12,68406	-,020	,984	----
	Erkek	99	56,4949	12,66634	-,020		
Güdülenmeme	Kız	83	11,1325	6,07629	-1,105	,269	----
	Erkek	99	12,1515	6,29928	-1,108		

Tablo 2 incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Durumlarına Göre Sporda Güdülenme leęinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Sporda Güdülenme Alt Boyutları	Yaş Aralığı	N	X	Ss	F	P	Fark
İçsel Güdülenme	15 yaş altı	59	62,3729	11,85385	,587	,306	----
	16-17 yaş arası	100	62,6000	11,50406			
	18 yaş ve üzeri	23	65,3043	11,44725			
Dışsal Güdülenme	15 yaş altı	59	55,3051	13,79562	,454	,349	----
	16-17 yaş arası	100	57,2600	11,83781			
	18 yaş ve üzeri	23	56,0870	13,24220			
Güdülenmeme	15 yaş altı	59	10,8644	5,79970	1,101	,160	----
	16-17 yaş arası	100	12,3000	6,37308			
	18 yaş ve üzeri	23	11,1304	6,41946			

Tablo 3 incelendiğinde farklı yaş grubundaki öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların Sınıf Durumlarına Göre Sporda Güdülenme leđinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Sporda Güdülenme Alt Boyutları		Sınıf	N	X	Ss	F	P	Fark
İçsel Güdülenme	1. Sınıf	78	62,9487	11,58245	,220	,478	----	
	2. Sınıf	56	63,2143	12,19793				
	3. Sınıf	28	61,3214	12,26574				
	4. Sınıf	20	63,7500	9,25587				
Dışsal Güdülenme	1. Sınıf	78	56,7436	13,34987	,477	,243	----	
	2. Sınıf	56	57,3214	12,05458				
	3. Sınıf	28	56,2143	12,40477				
	4. Sınıf	20	53,4500	12,17190				
Güdülenmeme	1. Sınıf	78	11,1538	5,69364	,520	,236	----	
	2. Sınıf	56	11,9464	6,61794				
	3. Sınıf	28	12,7857	6,81152				
	4. Sınıf	20	11,5000	6,26183				

Tablo 4 incelendiğinde farklı sınıf düzeyindeki öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur.

Tablo 5. Katılımcıların Oryantiring Sporunu Kaç Yıldır Yaptıkları Durumlarına Göre Sporda Güdülenme leđinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Sporda Güdülenme Alt Boyutları		Süre	N	X	Ss	F	P	Fark
İçsel Güdülenme	0-1 Yıl Arası	86	61,3256	11,89705	1,523	,132	----	
	2-4 Yıl Arası	61	63,9180	11,37731				
	5 Yıl ve zeri	35	64,8286	10,96649				
Dışsal Güdülenme	0-1 Yıl Arası	86	54,2791	12,09828	5,957	,001*	3>1,2	
	2-4 Yıl Arası	61	55,9836	12,79517				
	5 Yıl ve zeri	35	62,7429	11,93941				
Güdülenmeme	0-1 Yıl Arası	86	11,9651	6,39567	,169	,619	----	
	2-4 Yıl Arası	61	11,4918	6,04324				
	5 Yıl ve zeri	35	11,3429	6,14024				

Tablo 5 incelendiğinde farklı sürelerde oryantiring sporunu yapan öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında P; 0,05 düzeyinde dışsal güdülenme alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Oryantiring sporunu 5 yıl ve üzeri yapan öğrencilerin dışsal güdülenme düzeyinin 1 yıl arası ve 2-4 yıl arası olan öğrencilerden yüksek olduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte spor yapma yılı arttıkça dışsal güdülenme düzeyinin de yükseldiği çıkan sonuç olarak gözlenmektedir.

İçsel güdülenme ve güdülenmeme alt boyutlarında ise P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Oryantiring Sporunu Haftada Kaç Saat Yaptıklarına Göre Sporda Güdülenme Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları ile Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Sporda Güdülenme Alt Boyutları	Oryantiring Sporunu				F	P	Fark
	Haftada Kaç Saat Yapıyorsunuz?	N	X	Ss			
İçsel Güdülenme	2 Saat ve Altı	84	60,5238	11,78469	3,375	,030*	1<2,3
	3-5 Saat Arası	71	64,5634	11,86800			
	6 Saat ve üzeri	27	65,7037	8,82224			
Dışsal Güdülenme	2 Saat ve Altı	84	54,1310	12,17422	2,756	,027*	1<2,3
	3-5 Saat Arası	71	58,6197	12,95637			
	6 Saat ve üzeri	27	58,1481	12,40255			
Güdülenmeme	2 Saat ve Altı	84	11,2619	5,86005	3,571	,012*	3<2,1
	3-5 Saat Arası	71	13,0141	6,39306			
	6 Saat ve üzeri	27	9,5185	6,15424			

Tablo 6 incelendiğinde haftalık farklı sürelerde oryantiring sporunu yapan öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında P; 0,05 düzeyinde, içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenmeme alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Oryantiring sporunu haftada 6 saat ve üzeri yapan öğrencilerin içsel güdülenme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 3-5 saat arası oryantiring sporu yapan öğrencilere göre yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte haftalık oryantiring sporuna ayrılan süre arttıkça içsel güdülenme düzeyinin de yükseldiği çıkan sonuç olarak gözlenmektedir.

Oryantiring sporunu haftada 3-5 saat arası yapan öğrencilerin dışsal güdülenme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 6 saat ve üzeri oryantiring sporu yapan öğrencilere göre

yüksek çıkmıştır.

Tablonun alt boyutları incelendiğinde Oryantiring sporunu haftada 3-5 saat arası yapan öğrencilerin güdülenmeme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 6 saat ve üzeri oryantiring sporu yapan öğrencilere göre yüksek çıkmıştır.

TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, Türkiye Oryantiring Federasyonu bünyesinde Oryantiring Sporu yapan lise seviyesindeki öğrencilerin Sporda Güdülenme Düzeylerine ait olan cinsiyet, yaş durumu, sınıf düzeyi, oryantiring sporunu kaç yıldır yaptıkları ve oryantiring sporunu haftada kaç saat yaptıklarına göre farklılaşmanın olup olmadığı ile ilgili bulgular alt problemler ışığında tartışılmış, yorumlanmış ve sonuçlara dayalı olan önerilere yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetleri ile sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir. Kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin sporda güdülenme ölçeği alt boyutları olan İçsel güdülenme, Dışsal güdülenme ve güdülenmeme durumlarına göre oluşan sonuçlarına göre anlamlı bir farklılığa sahip değildir. Kılınç ve arkadaşlarının (2011) yaptıkları çalışmaya göre sporcuların motivasyon düzeylerini incelendiğinde, cinsiyet açısından bir farklılık olmadığını belirtmiştir. Şirin ve arkadaşları ise (2008) yaptıkları çalışmada öğrencilerin spora katılım motivasyonlarında kız ve erkek öğrenciler arasında “eğlence, yarışma ve hareket/aktif olma alt boyutlarında kız öğrencilerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğunu tespit etmiştir.

Dalkıran ve Aslan (2016), üniversitelerde öğrenim gören kadın ve erkek sporcuların spor yapmaya güdülenme tercihlerinin benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Farklılık olarak; kadınların yararlı olabilecek bilgiler öğrenme amacını daha fazla önemseydiği, erkeklerin ise; formda bir vücuda sahip olma amacını daha fazla önemseydiği belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin yaş durumları ile sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların ortalamaları incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir. Araştırma bünyesindeki tüm yaş gruplarındaki öğrencilerin sporda güdülenme ölçeği alt boyutları olan içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve güdülenmeme durumlarına göre oluşan sonuçlarına göre anlamlı bir farklılığa sahip değildir. Şirin (2007) yaptığı çalışmasında, spora katılım güdülenmesiyle ilgili yaş gruplarının ortalama puanları arasında istatistiksel anlamda bir fark oluşmadığını saptamıştır. Kılınç ve arkadaşlarının (2012) yaptıkları araştırmaya göre sporcuların güdülenme alt boyutlarından aldıkları

puanların yaş durumlarına göre anlamlı bir farklılık içermediği görülmüştür. Fakat Keskin ve Sezgin (2009) birlikte yapmış oldukları araştırmalarda güdülenme seviyesinin yaş durumuna göre anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmüştür.

Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Haftalık farklı sürelerde oryantiring sporunu yapan öğrencilerin sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında, her bir alt boyut altında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Oryantiring sporunu haftada 6 saat ve üzeri yapan öğrencilerin içsel güdülenme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 3-5 saat arası oryantiring sporu yapan öğrencilere göre yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte haftalık oryantiring sporuna ayrılan süre arttıkça içsel güdülenme düzeyinin de yükseldiği çıkan sonuç olarak gözlenmektedir. Oryantiring sporunu haftada 3-5 saat arası yapan öğrencilerin dışsal güdülenme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 6 saat ve üzeri oryantiring sporu yapan öğrencilere göre yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca oryantiring sporunu haftada 3-5 saat arası yapan öğrencilerin güdülenme düzeylerinin haftada 2 saat ve altı ile 6 saat ve üzeri oryantiring sporu yapan öğrencilere göre yüksek çıkmıştır.

Öğrencilerin, oryantiring sporunu kaç yıldır yaptıkları ile sporda güdülenme alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında yalnızca dışsal güdülenme alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Oryantiring sporunu 5 yıl ve üzeri yapan öğrencilerin dışsal güdülenme düzeyinin 1 yıl arası ve 2-4 yıl arası olan öğrencilerden yüksek olduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte spor yapma yılı arttıkça dışsal güdülenme düzeyinin de yükseldiği çıkan sonuç olarak gözlenmektedir.

Yapılan araştırma sonucunda elde edilen verilere göre, bağımsız değişkenlerden katılımcıların oryantiring sporunu kaç yıldır yaptıkları ve oryantiring sporunu haftada kaç saat yaptıkları durumlarına göre yapılmış olan istatistiksel değerlendirmelerde anlamlı ilişkilerin olduğunu görülmüştür. Araştırma bünyesindeki diğer bağımsız değişkenlerden cinsiyet, yaş durumları ve sınıf düzeyleri durumlarında ise anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde ettiğimiz verilerin ışığında öneri olarak, oryantiring sporu yapan lise düzeyindeki öğrencilerin oryantiring sporuna ilişkin güdülenme düzeylerinin artırılmasına yönelik, tanışma, tartışma, paneller ve organizasyonların düzenlenmesi

önerilebilir. Ayrıca yapılacak olan diğer çalışmaların daha küçük ve büyük yaş gruplarında ki bireyleri de kapsayacak şekilde güncellenmesinin önemli olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Can, H. (2001). *Kamu ve özel kesimde insan kaynakları yönetimi*. Ankara: Siyasal.
- Dalkıran, O. ve Aslan, S, C. (2016). *Üniversiteli Sporcuların Spora Güdülenme Nedenlerinin İncelenmesi*, Mehmet Akif Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Demir, E. – Çadır, A. (2015) *Spor Psikolojisi – Inside Sport Psychology Costas I. Karageorghis – Peter C. Terry* Ankara: Nobel.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel.
- Kazak Z (2004). Sporda Güdülenme Ölçeğinin Türk Sporcuları İçin Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4),191-206.
- Keskin G. ve Sezgin B. (2009). Bir grup ergende akademik başarı durumuna etki eden etmenlerin belirlenmesi, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(10).
- Kılınc, M, U, Hakkı, K., Türkçapar K., (2012), “*Takım Sporunu Yapanların Motivasyon Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(11),191-206.
- Koç, Ş. (1994). *Spor psikolojisine giriş*. İzmir: Saray Medikal Yayıncılık.
- Özerkan, N. K. (2004). *Spor Psikolojisine Giriş Temel Kavramlar* Ankara: Nobel.
- Pelletier LG, Fortier MS, Vallerand RJ, ve ark. (1995): Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sport: The sport motivation scale (SMS). *J Sport Exerc Psychol* 17(2), 35-53.
- Selçuk, Z. (1996). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Pegem.
- Sevim, Y. (2002). *Antrenman Bilgisi*. Ankara: Nobel.
- Şirin, E, F., Çağlayan, H. S., Çetin, Ç, M., İnce, A. (2008). *Spor Yapan Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Motivasyonlarına Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi*, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(2).
- Şirin, E, F., Hamamioğlu, Ö. (2007). *Uzak Doğu Spor Branşlarındaki (Taekwondo, Karate, Judo) Sporcu Gençlerin Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi*. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD), XII (2007), 2(29), 42.
- Türkmen, M. (2005). *Profesyonel erkek futbolcular ile amatör erkek futbolcuların başarı motivasyon düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, İzmir.